

DIVISIO.

Divisio dupliciter dicitur immediata, XXVI, 506. Divisiones entis, accidentis et similes, vide in propriis locis.

DURATIO.

1. Duratio licet perfectio sit, non semper major duratio majoris perfectionis indicium, XXVI, 67.
2. Duratio (quæ permanentiam in esse significat) aliquid reale est, et solum existentibus rebus conveniens, 913.
3. Duratio non est denominatio extrinseca, sed intrinseca a duratione, qua res unaquæque intrinsece durat, 915.
4. Duratio sola ratione distinguitur ab existentia rei durantis, 914.
5. Duratio non distinguitur ab existentia per connotationem successionis in se, 916.
6. Durationem in ratione mensuræ activæ aut passivæ non sistere, nec in eo ab existentia differre, 918, licet mensurabilitas passiva proprietates declarans durationis rationem, 921.
7. Durare non dicitur res in primo instanti sui esse, 919 et 920, non tamen repugnat rem, quæ fit, pro unico tantum instanti durare, XXV, 734.
8. Duratio proprie sumpta dicit de formali positivam permanentiam in existendo, quæ ratione tantum et connotatione aliqua extrinseca ab existentia differt, XXVI, 919.
9. Durationis et existentiae et utriusque cum prima productione, et rei conservatione elegans collatio, ibid.
10. Duratio rei permanentis incipit per ultimum non esse, 920.
11. Duratio et Ubi comparantur, et quare hoc a subjecto distinguatur, non vero illa, exponitur, 921.
12. Duratio aliqua, etiam creata, potest omni successione carere, 933.
13. Duratio non potest variationem seu successionem admittere, existentia rei durantis invariata, ibid.
14. Duratio quælibet creata capax est successionis privativæ, quæ in transitu de non esse ad esse, vel e contra consistit, 937.
15. Durationes permanentes et indivisibiles, cum tales sint, quo sensu una major vel minor alia dicatur, ibid.
16. Durationem creatam indivisibilem simul habere futurum et præteritum, intelligendum est privative, non positive, 938.
17. Duratio permanens, etsi simul data, cur non necessario duratura, ibid.
18. Duratio permanens de se apta est usque in infinitum servari, et sic habet infinitatem quamdam quasi secundum quid, 939.
19. Durationes in eadem re variari repugnat, etiamsi ipsa annihilata iterum reproducatur, ibid.
20. Durationem propriam et intrinsecam sibi vendicant res permanentes, 945, diversæ rationis ab ævo, 946.
21. Duratio hæc rationem mensuræ extrinsecæ sortiri nequit, 947.
22. Duratio hæc multiplicatur in singulis rebus durantibus juxta earum diversitatem et multiplicationem, potestque et substantialis esse, et accidentalis, semper tamen materialis, ibid.
23. Duratio permanens non potest esse mensura durationis successivæ, 959.

24. Duratio licet metaphysice et realiter non sit verum accidens, habet tamen sufficiens fundamentum ad modum prædicationis accidentalis, 969.
25. Durationes divisibiles et indivisibiles, substantiales et accidentales univoce conveniunt, 972. Vide *Quando, Tempus, Motus, Æternitas, Ævum*.

E

EDUCTIO.

1. Eductio accidentium de potentia subjecti in quo consistat, et an omni accidenti conveniat, et similia. Vide *Accidens*, n. 1, 18 et 19.
2. Eductio formæ de potentia materiæ. Vide *Forma*, a n. 19 ad 25; educaturne unum accidens de potentia alterius, et similia, vide *Accidens*, n. 9, 11 et 13.

EFFECTUS.

1. Effectum in causa contineri, an sit in ipso aliquid reale, XXV, 219.
2. Effectum universaliorem in causam etiam universaliorem reducendum, quos sensus habeat, et quis eorum verus, 760.
3. Qui effectus dicantur pendere a causa in fieri, qui vero in fieri et esse, 787.
4. Possitne effectus paulatim amitti per solam absentiam causæ, 800.
5. Effectus non potest excedere in perfectione omnes suas causas simul sumptas; imo nec intrinsecas ut actu causantes, bene tamen quamlibet earum ratione alterius, efficientes autem omnes nequaquam; imo nec ullam, quæ se habeat ut principalis causa illius, etsi partialis sit, 917.
6. Effectus dari non potest, qui ab unica tantum causa pendeat, 926.
7. Effectus qui materialem causam habet, omnes alias exigit necessario, 927.
8. Effectus a duplici totali causa simul productus, ab utraque simul, et a qualibet causa seorsum pendet, 933.
9. Effectum unum numero unam tantum determinatam causam a qua fiat non exigere, ostenditur, 940.
10. Effectus unus numero a pluribus causis univocis disjunctim causari potest naturaliter, de facto autem qualiter loquendum, 942.
11. Effectus contingentia ab intrinseca virtute necessariæ causæ pendentis, per ordinem ad illam sumi nequit, nisi quatenus ob suam imperfectionem impediri potest, ne agat, 735.
12. Effectus contingens intrinsece et extrinsece dicitur, ibid.
13. Effectus contingens in tota serie causarum naturalium, seclusis liberis reperiri non potest, 736.
14. Effectus contingens redditur, si in tota causarum ejus serie, aliqua libera intercedat, quovis modo concurrens, ibid.
15. Effectus contingentes non liberi qua differant a mere naturalibus, 737. Vide *Causa efficiens*.
16. Effectus perfectio similitudinem ad causam requirit, 915.
17. Effectus per accidens, quid, 126.
18. Effectus fortuiti non omnes sunt, quorum secretam causam ignoramus, 745.
19. Effectus non adæquans virtutem causæ, in eo gradu quo ab illa procedit, non convenit cum illa univoce. XXVI, 15

ELEMENTUM.

1. Elementa non possunt esse primæ materiales causæ mistorum, XXV, 401. Nec aliquid ex illis, 402.
2. Elementa nullas qualitates virtualiter primas continent, 501.
3. Elementa in prima sua productione non fuisse proprie creata, sed eorum formas ex materiæ potentia eductas, post dilucidam disputationem resolvitur, 514.
4. Elementi descriptio, et quibus proprie conveniat explicatur, 552.
5. Elementi nomen proprie materiæ convenit, nonnunquam formæ, ibid.
6. Elementum non essentialiter exigit, quod mistum in ipsum resolvatur, ibid.
7. Elementa non constant unum ex alio, nec unum in aliud resolvitur, 553.
8. Elementorum formæ qualiter in misto maneant, Vide *Forma*, a n. 31 et 32.

EMANATIO.

1. Emanatio naturalis, qua proprietates ab essentia emanant, vera efficientia est. XXV, 616.
2. Emanationis naturalis duplex modus, et inter eos discrimen, 617.
3. Emanatio naturalis non proprie invenitur nisi intra ea quæ in re distinguuntur, 618.
4. Emanatio naturalis aliquid est in re distinctum, et a forma resultante, et ab illa a qua resultat, et ab ipsa etiam informatione, 619.
5. Emanatio naturalis ab actione necessaria qua differat, et cur generanti tribuatur, ibid.
6. Emanatio naturalis simpliciter exigit efficientem causam distinctam a passo, licet aliquando principium proximum emanationis a recipiente non distinguatur.
7. Emanatio naturalis, ut causæ per se tribuitur generanti, 443.
8. Emanatio a substantia quibus accidentibus conveniat, et a quibus causis. Vide *Accidens*, a n. 27 ad 30.

ENS.

1. Hæc vox ens, conceptum objectivum entis, et inferiora in quibus reperitur, mediate significat. XXV, 78.
2. Ens interdum ut participium verbi sui, interdum ut nomen sumitur; et quid utroque modo significet, 88.
3. Ens secundum hanc duplicem acceptionem non significat duas rationes aliquem communem conceptum dividentes, sed eundem conceptum entis magis vel minus abstractum, 90.
4. Ens ut nomen non significat idem quod ens in potentia, 91; significat tamen omnino idem quod res, solumque in etymologia differunt, 92.
5. Quidquid simpliciter tribuitur rebus, quamvis in eis nullam entitatem ponat, dici solet ens, 105.

ENTIS CONCEPTUS.

6. Ens, unum conceptum formalem a reliquis præcisum, unum re et ratione formali, sortitur. XXV, 63; qui non tantum nominis, sed rei significatæ dicendus, XXV, 69.
7. Conceptus formalis entis respectu ipsius distinctus, respectu autem entium in particulari confusus, 67.

8. Ens unum habet conceptum objectivum adæquatum, qui omnia entia per modum unius, nullum tamen in particulari significat, 72.
9. In entis objectivo conceptu substantia et accidens copulative, disjunctive, aut simpliciter nequaquam includi ostenditur, ibid. Nec prima genera rerum, 73. Nec aliquid ex illis determinate et reliqua confuse, 74.
10. Entis objectivus conceptus unus, et secundum rationem præcisus ab omnibus inferioribus, etiam ut comparatur ad illa et ut in se existens, 75.
11. Conceptus objectivus entis non est ex natura rei distinctus ab inferioribus in quibus existit, 83.
12. Entia omnia realia aliquam intrinsecam convenientiam habere necesse est, 74.

ENTIS RATIO.

13. Ratio entis, participialiter sumendo ens, in eo quod sit actu existens consistit; si vero ut nomen, in eo quod sit habens essentiam realem, abstrahendo ab existentia abstractione præcisiva, XXV, 89.
14. Hæc ratio essentialis est omnibus inferioribus; quæ vero per participium importatur, soli Deo, 91.
15. Entis ratio in omni ente et differentia, vel modo ejus imbitur, 93 et seq.
16. Entis ratio, quæ est in substantia, non est eadem secundum rem, quæ in accidenti, 86.
17. Ens omne alicui esse conveniens, inductione ostenditur, 348.

ENTIS PASSIONES.

18. Ens non potest habere veras et reales passiones ex natura rei ab ipso distinctas, XXV, 105, habet tamen aliquas proprietates, quæ non sunt per rationem confictæ, sed reipsa de illo prædicantur, 106.
19. Entis proprietates de formali addunt vel negationem, vel denominationem extrinsecam, per quam realis et positiva perfectio entis importatur, ibid.
20. Entis proprietates qualiter inter se distinguuntur, 107. Entis proprietates tres tantum, unum, scilicet, verum et bonum, 108. Cur autem variæ negationes, quæ fingi possent, identitas item et diversitas inter has proprietates non numerentur, 111.
21. Entis proprietates qualiter in perfectione comparabiles, 109.
22. Ens non dicitur essentialiter de suis proprietatibus, 107.
23. Entis passiones in demonstratione ostensiva per ipsam rationem entis, vel primam ejus passionem demonstrantur; in demonstratione vero per deductionem ad impossibile, primum principium est: *Impossibile est idem simul esse et non esse*, 111 et seq.
24. Ens omne qualiter sit idem, vel diversum ab alio, 273.

ENTIS DIVISIONES VARIE.

25. Ens per se et per accidens in ratione entis, ex unitate per se aut per accidens sumitur, XXV, 126, in quo eorum ratio posita, 115, et 129.
26. Entis divisio in unum et multa intellecta de multitudine actuali, analogæ, sicut et de multitudine in potentia intellecta; aliud tamen utriusque divisum, 133.

27. Entis divisio in infinitum et finitum exponitur et probatur, XXVI, 1.
 28. Ens per prius dividitur in infinitum et finitum, quam in absolutum et respectivum, XXV, 139.
 29. Finitum, et infinitum non contrahunt ens in quantum bonum, ut bonum dicit passionem, 140.
 30. Entis finiti et infiniti rationes per analogiam ad quantitatem explicantur, XXVI, 6.
 31. Entis divisiones in infinitum et finitum, et in unum et multa, æque universales sunt; illa tamen prior ista, tam in distantia membrorum quam in formali contractione divisi, XXV, 139.
 32. Entis divisio in ens a se et ab alio in se sufficiens et proxime præcedenti æquipollens ostenditur, XXVI, 2.
 33. De divisione entis in necessarium et contingens, terminis in sua proprietate explicatis idem iudicium fertur, 3.
 34. Entis divisiones in ens per essentiam et participationem, in increatum, et creatum, præcedentibus æquipollere, ex earum explicatione colligitur, 5.
 35. Entis divisio in purum actum et potentiale, terminis vel in ordine ad esse existentie actualis, vel potentie alicujus passive intellectis, æque universalis, eademque cum præcedentibus ostenditur, ibid.
 36. Ens optime dividitur in substantiam et accidens, 313.
 37. Ens cum dividitur in absolutum et respectivum, respectivi nomine prædicamentale intelligendum est, 328.
 38. Divisio entis in increatum et creatum, cur prior quam in substantiam et accidens, 314.
 39. Divisio entis in substantiam et accidens, cur prius tradenda quam in absolutum et respectivum, et quam in actum et potentiam, rursus quam in incompletum et completum, 315.

ENS INCREATUM, NECESSARIUM ET A SE.

40. Ens aliquod increatum in rerum natura esse, ratione naturali demonstratur, XXVI, 23; non tamen ex motu cœli, neque ex anima rationali, aliove physico medio, ibid. Secus per medium metaphysicum, 27.
 41. Entia necessaria non repugnat multiplicari ex compositione, quam habent, rationum in quibus convenirent et differrent, 50.
 42. Entia necessaria si semel multiplicarentur, usque ad infinitum numerum necessario procederent, 52.
 43. Ens increatum et summe perfectum causam esse cæterorum unde inferatur, 55.
 44. Ens a se solam negationem addi enti, licet positivum esse videatur, 3.
 45. Ens necessarium quod sit et quotuplex, 457.

ENS CREATUM.

46. Ens creatum essentialiter includit dependentiam ab increato, XXVI, 308. Estque quantum ad suum esse sub Dei dominio, ibid.
 47. Ens creatum in omni sua efficientia et causalitate pendet a Deo, 309.
 48. Entis creati ab increato subordinatio sine illi essentialis, an ejus proprietas, ibid.
 49. Ens creatum subordinatur Deo in agendo, et patiendi quicquid ipse voluerit, 310.
 50. Ens creatum ut sic nullam aliam causam requi-

rit, nisi Deum, nec sibi speciale genus causalitatis determinat, 311.

51. Entia omnia creata quo sensu dicantur esse ejusdem ordinis, 845.

ENTIS ANALOGIA ET DESCENSUS AD INFERIORA.

52. Entis contractio ad sua inferiora non per modum compositionis intelligenda, sed expressionis conceptionis alicujus entis contenti sub ente, XXV, 100.
 53. Ens quare in definitionibus non ponatur, XXVI, 322. Ens licet univocum esset, non esset necessario genus, ibid.
 54. Ens de substantia et accidenti, non æquivoce sed analogice dicitur, 320, non analogia proportionalitatis, sed attributionis 322; et quali, 323.
 55. Ens respectu eorum quæ in eodem genere sunt, univocum est. Imo et respectu aliquorum summo genere differentium, 325.
 56. Ens ad substantiam completam et incompletam analogum, 327.
 57. Ens analogice dicitur de substantiis incompletis, et accidentibus, de illisque per prius, ibid.
 58. Entis divisio in absolutum et respectivum, analogica est sicut in incompletum et completum, 328.

ENS PER SE, ET PER ACCIDENS.

59. Ens per se et per accidens in ratione effectus quid, XXV, 126.
 60. Ens per se et per accidens in ratione entis ex unitate per se aut per accidens sumitur, ibid., et in quo utriusque ratio, 127.
 61. Ens per accidens ut tale est non constituitur in prædicamento, XXVI, 508.
 62. Ens per accidens quot modis dicatur, XXV, 130.
 63. Ex duobus entibus in actu non fit unum ens per se, quo pacto intelligendum, XXVI, 277, et XXV, 117.

ENS RATIONIS.

64. Ens rationis ad nullam scientiam per se et directe pertinet, XXV, 4. Quomodo tamen ejus tractatio propria metaphysicæ, XXVI, 1015.
 65. Entia aliqua rationis dari oportet, 1016.
 66. Entis rationis essentia, hujus vocis multiplici significatione explicata, ostenditur, ibid.
 67. Entia fingendi variae causæ, 1017.
 68. Ens rationis non mere æquivoce nomen entis participat, ibid.
 69. Enti rationis, et reali nullus conceptus communis, 1018.
 70. Entis rationis in hoc ab accidente differentia, ibid.
 71. Ens rationis præter efficientem, causam aliam non habet, ibid.; abet tamen hanc, estque intellectus, 1019.
 72. Ens rationis resultat per actum intellectus concipientis ac si esset, quod in re non est, 1022. Qui actus late reflexivus, proprius tamen comparativus dicendus est, ibid.
 73. Entia rationis fingere soli intellectui convenit, licet imaginatio humana nonnihil de hoc particeps, 1023.
 74. Entia rationis Deus non format, cognoscit tamen ea perfectissime, 1025. De Angelo et beatis idem dicendum, 1026.

75. Entis rationis divisio in privationem, negationem et relationem traditur, et dividendum membrorum distinctio ostenditur, ibid.; esseque univocam, generisque in species statuitur, 1028.
 76. Entis rationis prædicta divisio ut sufficiens et adæquata admittitur, 1029.
 77. Ens rationis cur in solo prædicamento relationis fingatur, ibid. Et per singula prædicamenta discurrendo demonstratur, 1030.
 78. Entis rationis prædicta divisio aliter declaratur sufficiens, et omnia entia rationis quæ fingi possent in aliis prædicamentis, continens, 1031.
 79. Ens fictum de formali negationem importat, XXV, 111.
 80. Entia rationis ad invicem distingui posse, et qua distinctione, 252.

ESSE ESSENTIÆ, SEU ESSENTIÆ.

1. Essentiæ realis ratio in quo consistat, XXV, 89.
 2. Esse essentiæ solum differt ab essentia in modo concipiendi, XXVI, 224.
 3. Essentia creaturæ ut sic, non dicit quod sit aliquid extra causas, 225.
 4. Prius quam a Deo creetur, nullum habet in se verum esse reale, 229.
 5. Sine esse existentie, essentia est nihil, ibid. et 235.
 6. Esse objectivum, seu in esse cognito creaturæ quale asseruerit Scotus, 229.
 7. Creaturæ qualiter dici soleant habere ante sui creationem verum esse essentiæ et reale, ibid.
 8. Essentia ab æterno non creavit Deus, 230. Essentia creaturæ, ut terminet divinam cognitionem, quod esse requirat, 231.
 9. Essentia possibilis et facta, an sit eadem numero, 232. Essentia in actu quid addat essentiæ in potentia, 234.
 10. Essentiæ creatæ non existentes, sicut in potentia tantum entia sunt, ita et bona, XXV, 354.
 11. Essentia actualis pendet a propriis causis et terminis, ut existere possit, XXVI, 238.
 12. Essentia realis et actualis, subsistentiam vel inhærentiam a se distinctam postulat ut sit, non tantum rationem qua existat, ibid.
 13. Essentiæ creaturarum actuales, ad Deum ut ad causam efficientem, finalem et exemplarem, ordinem dicunt, 147.
 14. Essentiæ sumptæ ut possibiles, non respiciunt Deum ut causam actualem, bene ut virtuales causam exemplarem, efficientem et finalem, ibid.
 15. Essentiæ vox in rebus creatis significat rem solum ut ad certum genus et speciem pertinentem, 150.
 16. Essentiæ creatæ non æque possunt privari existentia, sed ab extrinseco tantum aliqua, aliæ etiam ab intrinseco, 294.
 17. Esse idem in re cum essentia, et esse de essentia non convertuntur, 90.
 18. Essentia creata potest esse limitata, etiamsi non comparetur ad esse ut potentia receptiva, 70. De comparatione, et distinctione essentiæ creatæ ab existentia, Vide verbo *Existentia*, n. 8 et seq.

EXISTENTIA, SEU ESSE EXISTENTIÆ.

1. Existentia est quid reale, rei existenti intrinsecum, XXVI, 225.
 2. Existentia est actus constituens essentiam in ratione actualis entis a sua causa actualiter distincti 235.

3. Existentia constituit unum cum essentia per identitatem secundum rem, ibid.; cur non constituat speciale prædicamentum, sicut et duratio.
 4. Existentia constituit essentiam in actualitate entis, 235.
 5. Existentia non est proprie causa formalis, 237 et 267.
 6. Existentia creata, et a causa efficiente pendet, et ab aliis causis ac terminis pendere potest, 238.
 7. Existentia substantialis naturæ, distinctum quid est a subsistentia, ibid.
 8. Existentiæ, quæ sit res ab essentia distincta, nulla necessitas ad ullum munus causæ obeundum, 242.
 9. Existentia non est modus in re distinctus ab essentia, 244.
 10. Existentia vere existit, nec tamen per rem vel modum distinctum, 246.
 11. Existentia et essentia absolute sumptæ distinguuntur, ut ens in actu et in potentia, ibid.
 12. Existentia ab essentia actuali sola ratione cum fundamento in re distinguitur, ibid.
 13. Existentia est de essentia solius Dei, cæterorum vero entium extra essentiam, licet in re nulla sit distinctio inter eorum essentias et existentias, ibid.
 14. Existentia creaturæ habet connexum respectum ad Deum ut causam, 247.
 15. Existentiæ vox existentiam exercitam in rigore significat, 249.
 16. Existentia significat rem ut extra causas, 250.
 17. In quo fundetur distinctio rationis existentie ab essentia, ibid.
 18. Existentia est de essentia creaturæ ut extra causas, non quod a seipsa illam habeat, sed quod illa ab extrinseco recepta, essentialiter constituatur extra causas, ibid.
 19. Existentia in re loquendo, est id, quo forma et materia causant; at non concipitur nisi ut conditio et modus constituens essentiam in statu sufficiente ad causandum, 269.
 20. Subjectum existens ut sic recipit substantialem formam et accidentia, ibid.
 21. Existentia, realiter loquendo, est ratio agendi, licet nostro modo solum concipiatur ut conditio, ibid.
 22. Existentia creata cujuslibet causæ munus obire potest, 271.
 23. Naturæ communes non habent in individuis peculiare existentias, sed existunt-existentiis individuorum; nec per rationem distincta existentia illis potest attribui, 272.
 24. Naturæ a supposito distinctæ distincta respondent existentia. Est tamen incompleta existentia, 273.
 25. Existentia completa supposito in natura subsistenti respondet, ibid.
 26. Existentia composita compositæ naturæ; simplex vero unicuique ejus parti simplici tribuenda 274.
 27. Materia prima habet suam propriam existentiam, forma etiam suam, ibid.
 28. Existentia materiæ primæ ab existentia formæ dependet, 275.
 29. Existentia hominis non est existentia solius animæ rationalis, sed alia, ex ista, et existentia materiæ composita, et quid D. Thomas in hoc senserit, ibid.

30. Explicatur modus quo forma est formalis causa omnis existentiae a sua distinctae, 257.
31. Materia est causa omnis existentiae materialis a sua distinctae, *ibid.*
32. Cnr formae specialiter tribuatur esse causam existentiae, *ibid.*
33. Existentiae, si ab essentia distingueretur, essentia esset causa materialis et finalis, 258.
34. Causae secundae vere efficiunt existentiam suorum effectuum, 259. Nec potest semper soli Deo tribui, 263.
35. Omnis actio est formalissime communicatio alicujus esse existentiae, *ibid.*
36. Unica et eadem actione fit res existens, et existentia ejus, 264.
37. Existentiae rerum corruptibilium a creaturis fiunt ut a causis principalibus, *ibid.*
38. Eo modo fit a creatura existentia, quo essentia, quam actuat, *ibid.*
39. In efficienda existentia, sicut et essentia actuali, aliquid proprium sibi Deus ascribit, 265.
40. Existentia apprehensa, non ut exercita, finis minus obire potest, 267.
41. Existentia exercita necessaria est ad causalitatem materialem, et simul duratione, et prius natura, 268.
42. Existentia, universaliter loquendo, non est accidens, sed omnia genera aequae transcendit ac ens, 251.
43. Existentia est actus ultimus essentiae, sive accidentalis sive substantialis, ad idem praedicamentum pertinens reductive, *ibid.*
44. Existentia absolute sumpta in re non est incompletum ens, licet metaphysice et praecise loquendo sic appelletur, eo modo quo differentiae, 252.
45. Existere vere dicitur accidentaliter et contingenter de essentia possibili, seu praecise sumpta; at de essentia actuali solum in figura praedicationis, *ibid.*
46. Quaestio de creatura an est, sitne distincta a quaestione quid est. Et unde colligi possit, 253.
47. Cujusvis existentiae creatae efficiens et finis Deus est, *ibid.*
48. Existentia, universaliter loquendo, nequit habere materialem causam, 254.
49. Eam causam materialem habere potest existentia, quam essentia, quam actuat, postularit, *ibid.*
50. Existentia omnis vel est formae, vel ab illa in genere causae formalis, 255.
51. Existentia non est effectus primarius formae, *ibid.*
52. Existentia hominis non est omnino immaterialis, 276 et 381.
53. Partes an existant esse totius, 276.
54. Ex duobus entibus in actu existentiae non fieri unum per se, qualiter intelligendum, 277.
55. Existentiam propriam licet habeat materia, et quaevis forma, cur nulla materia, et non omnis forma possit existere separata, *ibid.*
56. Existentia una partialis potest ad aliam comparari ut potentia receptiva ad actum, 278.
57. Existentia quomodo sit ultima actualitas, *ibid.*
58. Forma accidentalis proprium habet esse existentiae quod tribuit informative supposito, 279.
59. Existentia accidentis non est inherencia ejus, 280.
60. Modis respondent propriae existentiae proportionatae, 281.

61. Relatio suam habet existentiam, et eamque respectivam, 282.
62. Unius rei quomodo dicatur esse una existentia, *ibid.*
63. Existentia nequit manere in rerum natura, non conservata essentia, 283.
64. Existentia et essentia non possunt de potentia absoluta conservari disjunctae, 285.
65. Existentia aliena non potest aliqua res existere, 286.
66. Existentia cur non possit a natura separari, cum possit subsistentia, 287.
67. Existentia actualis simul pereunte actuali essentia deficere potest, 293.
68. Existentia non aequae possunt creatae essentiae privari, 294.
69. Enunciationes in quibus existentia praedicari videtur, ut, Homo est, seu existit, an sint aeternae veritatis, *ibid.*
70. Compositio ex essentia et esse est compositio per se, 299; et quae compositio sit de ratione entis creati, vide verb. *Compositio.*
71. Existentia formae substantialis et accidentalis est recepta, et per materiam potest limitari, 302.
72. Existentia materiae per formam limitari potest, et existentia totius limitata est, quia coalescit ex limitatis existentibus, *ibid.*
73. Esse cujuslibet creaturae receptum est ab aliquo, licet non in aliquo, 303.
74. Esse cujuslibet creaturae intrinsece in seipso limitari, a Deo autem extrinsece, concedi potest, 304.
75. Existentiae specie diversae diversis specie essentibus respondent, *ibid.*
76. Existentiane an essentia perfectior, 305.
77. Existentia naturae substantialis non terminatur complete, nisi afficiatur modo existendi per se, 374.
78. Existentia substantialis est obediencialiter indifferens ad modum essendi per se, et in alio, 375.
79. Existentia intime est in toto, et in singulis ejus partibus, 376.

EXPERIENTIA.

1. Experientia ex pluribus singularibus expertis, et inter se collatis, generatur, XXV, 60.
2. Experientia proprie sumpta solius hominis, *ibid.*
3. Per experientiam optime generatur scientia quia; scientiae autem a priori nullatenus est causa, sed occasio, aut conditio necessaria, 61.
4. In habitu judicativo, non in pura apprehensione consistit, 60 et 61.
5. Experientia non est necessaria ad scientiam vel artem ex parte principiorum, quae universalissima sunt: secus, ad alia magis limitata, si inventionem eorum scientia sit acquirenda; si tamen disciplina, non ita, 62.
6. Experientia ad scientiam principiorum particularium scientiarum quomodolibet haec habeatur, necessaria est, *ibid.*

F

FALSITAS, ET FALSUM.

1. Falsitas in simplici apprehensione non reperitur, XXV, 289.

2. Falsitatem in rebus extra intellectum non reperiri discursu ex intellectu divino, creatoque petito, tam in speculativa quam practica cognitione ostenditur, 314.
3. Falsitas in rebus naturalibus per ordinem ad humanam praxim reperiri nequit, imo neque in artificialibus proprie. Neque etiam in moralibus ipsis, 315.
4. Falsitatis vox quot et quae significet, et sub qua analogia, 316.
5. Falsitas in simplicibus conceptibus metaphorice tantum reperitur, 317.
6. Falsitas proprie in compositione et divisione intellectus est, 318.
7. Falsitas quo sensu dicatur esse in intellectu, tanquam in cognoscente, *ibid.*
8. Falsitas stricte sumpta, quid: quid etiam improprie dicta, 319.
9. Falsitas et falsum analogice de falsitate compositionis, et simplicium conceptuum dicitur, *ibid.*
10. Falsitas veritati contrarie opponitur, 320.
11. Falsitatis quae origo in rebus simplicibusque conceptibus, 321.
12. Falsitas proprie in sola judicativa compositione invenitur; in conceptione enim praescindente a judicio tantum est materialis, et in signo, 322.
13. Falsitatis origo in iis quae per disciplinam acquiruntur, dicentis auctoritas, in iis vero quae inventionem, res ipsae, et voluntas judicantis, *ibid.*

FASCINATIO.

Fascinatio quid et quotuplex, quasque causas materiales habeat, XXV, 660.

FATUM.

1. Fatum quo sensu ab aliquibus philosophis et haereticis assertum, XXV, 738.
2. Fatum sic sumptum, rationi et fidei demonstratur obstare, 739.
3. Fatum quo sensu posset quoad rem admitti, 740.
4. Fatum non est aliqua specialis causa, sed omnium collectio, reducitur autem ad efficientem, et cur, *ibid.*
5. Fati nomine quo sensu uti liceat, 741.

FERRUM.

Ferrum candens qualiter ignem generet, XXV, 677.

FIGURA.

1. Figura proprie sumpta est modus resultans in corpore ex magnitudinis terminatione, XXVI, 615, sicque inter species qualitatis numeratur, *ibid.*
2. Figura et forma prout inter qualitates numerantur, solum accidentaliter differunt, 628.
3. Figura non potest intendi, et remitti; imitatur enim quantitatem, 768.
4. Figura per se non est principium alicujus actionis, XXV, 626.
- Finis, Vide *Causa finalis.*

FINITUM ET INFINITUM.

Vide Deus, et Ens, et Entis divisiones.

FORMA SUBSTANTIALIS.

1. Forma semel facta in hac et ex hac materia, licet non possit naturaliter conservari sine illa,

- non tamen est ab intrinseco inepta ad naturaliter informandam aliam, XXV, 184.
2. Forma aliter generationis principium est, quam rei genitae, 374.
3. Forma prior generatione, et qua prioritate, 375.
4. Formas duas ejusdem speciei eandem potentiam simul actuare, naturaliter impossibile, 405.
5. Forma corporeitatis praecisa nequaquam ponenda, 406 et seq.
6. Forma corporeitatis etiam in solis viventibus, ut ab Scoto assertitur, late impugnatur, 537.
7. Forma substantialis communicare non potest gradum genericum ab aliis praecisum, 407.
8. Forma quaelibet in aliqua ultima specie essentialiter constituta esse debet, *ibid.*
9. Formarum pluralitatem in eodem composito ex graduum diversitate inferre, quam absurdum, 537.
10. Forma substantialis nequit specificum effectum tribuere, quin prius det illi esse corporeum, 409.
11. Formam esse quae dat speciem rei, qualiter intelligendum, 412.
12. In formis materialibus non distinguitur unio ad materiam a dependentia formae ab illa, 432.
13. Formae substantialis et quantitatis mutuae dependentia et prioritas duplici via explicatur, 486.
14. Forma materialis, ut suo modo extensa, et quanta sit, non exigit subijci quantitati, 489.
15. Forma physica cur ita nominetur, quaque ratione ad metaphysicam considerationem pertineat, 498.
16. Formas substantiales esse, et in omnibus naturalibus rebus, materia excepta requiri, easque intrinsece componere ostenditur, *ibid.*; argumento ex anima rationali desumpto, 499; nec non ex variis indicibus, 500; propriisque ejus causis, maximeque ex finali, 504.
17. Formae substantiali, endelechia nomen quasi per antonomasiam convenit, 499.
18. Formae substantiales non omnes creantur, 508.
19. Formae, quae ex materiae potentia educitur, nihil praest in materia, variique modi contrarium asserendi impugnantur, 506.
20. Formae substantiales omnes, rationali excepta, ex praecedente subjecto fiunt, 510.
21. Formam de potentia materiae educi quid sit, variis modis explicatur, *ibid.*
22. Formae coelestes non educuntur ex potentia materiae; imo etsi prius tempore materia crearetur, idem judicium esset, 511.
23. Formaeeductio non necessario supponit praexistentiam materiae aut dispositionum in aliqua duratione reali, 513.
24. Formaeeductae non proprie dicuntur per se fieri, sed confieri ad effectum compositi, 516.
25. Formae substantialis descriptio traditur et exponitur, 517.
26. Forma actus corporis physici dicitur, et quomodo, *ibid.*
27. Formam esse actum materiae, et partem compositi, non dicit in illa duas, sed unicam tantum rationem, 522.
28. Formae materiales existere possunt sine materia, solum ex divina virtute; immateriales vero id naturaliter habent, 532.
29. Formae plures homogeneae partiales in eodem composito reperiuntur, 536.

30. Forma cadaveris quam causam habeat suae introductionis in materia quae praefuit viventis, 540.
31. Formae elementorum non manent formaliter in misto, nec secundum diversas partes materiae, nec in eadem; manent tamen virtualiter, et secundum accidentales proprietates formaliter, 548 et seq.
32. Formae elementorum perfectissime substantialiter, 549.
33. Forma substantialibus repugnat intensio, ibid.
34. Formae misti ab elementorum formis distinctae, 550.
35. Formas plures non subordinatas licet eadem materiam actuare supernaturaliter non repugnet, implicat tamen naturaliter, 553.
36. Formarum pluralitatem in eodem composito repugnare, post longam discussionem concluditur, 554.
37. Forma substantialis propria et principalem habet efficientiam ad educationem similis formae de potentia materiae, quae tamen accidentis efficientiam non excludit, et cur, 606.
38. Forma substantialis materialis constituit suppositum potens efficere, ibid.
39. Formae multitudo vim agendi auget, licet ad intensionem effectuum non conferat, 676.
40. Formae quae multitudo ad hoc conferat, quae vero non, ibid. De quo etiam vide dicta in verb. *Agens*, n. 15.
41. Formae divisio in a qua, ex qua, et ad quam traditur et exponitur. A forma substantiali quomodo pendeant accidentia compositi, vide *Accidens*, n. 7 et seq. Forma substantialis an effective producatur ab accidente, vide *Accidens*, n. 23.
- FORMA ACCIDENTALIS.**
42. Formae inhærentes subjecto quanto qualiter coextendantur, XXV, 489.
43. Formae artificiales a naturalibus et supernaturalibus distinctae non dantur, 575.
45. Formae artificiales de potentia subjecti educuntur, 580.
- FORMA METAPHYSICA.**
45. Forma metaphysica dicitur tota rei essentia, et cur, XXV, 558.
46. Forma metaphysica naturae nomine appellatur, ibid.
47. Forma metaphysica nullam causalitatem exercet, neque circa compositum, nec circa substantiam, 559.
48. Formae metaphysicae nulla materia proprie respondet, 560.
49. Forma metaphysica unica tantum est in unico composito, ibid.
50. Forma metaphysica speciei non includit individualia principia; secus metaphysica forma individui, ibid.
51. Forma metaphysica secundum rationem (quae logica appellatur) proprius de differentia, nonnuncquam etiam de genere dicitur, 561.
52. Formae metaphysicae in eodem subjecto multiplicentur, 562.
53. Quae formae habeant contrarium, vel illo careant, XXVI, 747. Vide verb. *Contrarietas*.
54. Quae formae intendi non possint, et cur, 766. Vide verb. *Intensio*.
55. Quando et quomodo forma denominet, 750. Vide verb. *Denominatio*.

Formae individuatio unde sumenda. Vide Principium individuationis.

Formae substantiales qualiter accidentia compositi causent. Vide *Accidens*.

FORTUNA.

1. De fortuna effectoque fortuito eadem ac de casu, et casuali effectu ratio XXV, 744.
2. Fortuna et casus qui differant, ibid.
3. Fortunae effectus divinae subjacent voluntati, ibid.

FUTURA CONTINGENTIA.

Futura contingentia non possunt naturaliter certo cognosci a creaturis, XXVI, 461. Quomodo cognoscantur a Deo, vide *Deus*, n. 76.

G**GENERATIO.**

1. Generatio nequit etiam de potentia absoluta extra subjectum conservari, XXV, 430.
2. Generatio solum dici potest terminus alterationis extrinsecus, propter immediatam consecutionem et concomitantiam. 604.
3. Generatio et alteratio diversae sunt, ibid.
4. Generationes imperfectorum mistorum, et aliarum substantiarum, quae in absentia propriae substantialis causae fieri videntur, quam causam habeant. Vide *Accidens*, n. 26.

GENUS.

1. Genus et differentia dicunt rationes limitatas, quarum una esse debet extra rationem alterius, et ideo in re simpliciter infinita, inveniri non possunt, XXVI, 84.
2. Genera generalissima dicunt conceptus simplices, et nihilominus ab eis communis ratio entis abstrahi potest. XXV, 101.
3. Generis immediata individua ut ratione distincta concipiuntur, fundamentum est in rebus, secus ut ex natura rei, 242.
4. Generis individuum, sive materiale, sive spirituale, nequit in re conservari sine propria et specifica differentia, 408.
5. Genus et differentia, essentias dicunt secundum rationem diversas, non ex natura rei, 243, quod sufficit ut unum sit extra rationem alterius, ibid.
6. Genus prout est in una specie esse separabile in re a differentia alterius speciei, nihil obstat ejus identificationi cum propria differentia in unaquaque specie, 244.
7. Genus quo sensu verum sit a materia sumi, 248.
8. Generis et differentiae, compositionisque ex eis resultantis, cum materia et forma, earumque compositione elegans comparatio, 561.
9. Genus qualiter de tota praedicetur specie, 562.
10. Generis major perfectio et nobilitas unde sumenda, 442.
11. Generis ab specie et differentia distinctio. Vide *Praedicata essentialia*. Generis abstracta, eorumque praedicatio. Vide *Abstractio*, n. 6. Vide etiam, n. 7.

GRAVIA.

1. Gravia, levia, in naturalem locum moventur a generante, ut a principali causa; a propria autem gravitate vel levitate, ut a principio, sine aliquo immediato influxu substantialis formae, XXV, 636.

2. Graviorum et levium motus alii cur generanti non tribuantur, 638.
3. Gravia et levia cum semel projecta cessant a motu, quamne habeant causam corruptionis impetus sibi impressi, 801.

H**HABITUS, SPECIES QUALITATIS.**

1. Multiplex vocis habitus significatio, XXVI, 610; quae earum sit species qualitatis, vel supremum quoddam genus, vel extra omne genus, 611.
2. Habitus dari, esseque utiles, etsi non sint simpliciter necessarii, ostenditur, 663.
3. Habitus essentialiter distinguitur a potentia, et quomodo, 617.
4. Habitus est dispositio potentiae, adjuvans illam, et promptitudinem praebens ad operandum, 641 et 619.
5. Habitus quo sensu bene vel male disponere dicitur, 619.
6. Habitus et dispositio quando essentialiter, quando vero accidentaliter differant, 631.
7. Sub propria specie habitus continentur vitia, tum voluntatis, tum intellectus, ut error; vel habitus imperfecti, ut opinio, ibid.
8. Species intentionales quomodo habitus dicantur, 627.
9. Habitus non semper habent contrarium, et quando illud habeant.
10. Habitus possunt successive augeri et minui, 776.
11. Habitus specie differt ab actu, 684.
12. Habitus speciem sumit ab actibus, 716.

HABITUS SUBJECTUM.

13. Habitus subjectum proximum est sola potentia elicitive actuum immanentium, XXVI, 665.
14. Hominis intellectus, voluntas, appetitus sensitivus et phantasia sunt potentiae habituum capaces, 666. In brutis non dantur habitus, 669. Nec in potentia loco motiva, aut membrum exterioribus, 668.

HABITUS FINIS ET EFFECTUS.

15. Habitus effective concurrunt ad actus, XXVI, 674.
16. Habitus non efficit actus sine concursu potentiae, 686.
17. Habitus non confert per se ad majorem intensionem actus, 67.
18. Habitus remissus non potest efficere actum intensum ut sic, ibid.
19. Habitus concurrunt, aut efficit totam intensionem actus non excedentem totam intensionem illius; unde si actus sit intensior, illa major intensio solum est a potentia, 677.
20. Habitus concurrunt ad substantiam actus, ibid.
21. Habitus non potest per se efficere nisi actus potentiae quam informat, 679. Nec etiam efficit omnis actus illius potentiae, 680.

HABITUS ACQUISITUS ET CAUSA EFFICIENS EJUS.

22. Habitus ordinis naturalis non est cum natura congenitus, XXVI, 724, sed per actus comparatur, unde dicitur acquisitus, ibid.
23. Habitus acquisitus minus perfectus est suo actu, 686.

24. Hic habitus efficitur per actus ut principium proximum sufficiens, ibid.
25. Habitus ut dicitur qualitatem difficile mobilem, non generatur nisi ex pluribus actibus, 689.
26. Habitus, tam quoad augmentum intensivum quam extensivum, perficitur per actus, 690.
27. Non intenditur habitus nisi per actus ejusdem rationis et eodem modo tendentes ad idem objectum, ibid.
28. Nec etiam intenditur per hujusmodi actus, nisi sint ipso intensiores, 692.
29. Habitus non tribuit actus totam suam intensionem, ibid.

HABITUS DIVISIO.

30. Habitus dividitur in moralem, qui est ad actus voluntatis; vel intellectivum, qui est ad operationes intellectus, XXVI, 725.
31. Habitus intellectualis non est specierum ordinatio, 672.
32. Dividitur etiam in virtutem, et non virtutem, illa disponit potentiam ad perfectam operationem naturae consentaneam, illa vero quae non inclinat ad operationem perfectam, 726.

HABITUS INFUSUS.

33. Habitus infusus dicitur, qui per influxum solius Dei obtinetur, XXVI, 724.
34. Habitus quidam infusus per se, et alius per accidens, ille natura sua non est nisi a Deo producibilis; hic vero licet a Deo producat, id non petit ex natura sua, ibid.

HABITUS EXTENSIO, SIMPLICITAS, VEL COMPOSITIO.

35. Augmentum extensivum habitus necessario fit per additionem alicujus entitatis realis, quae efficitur per actus specie distinctos ejusdem potentiae, XXVI, 695 et 715.
36. Nulla vera realis compositio extensiva in habitibus spiritualibus reperiri potest, 700. Simpliciter aliqui habitus necessario asserendi, 701.
37. Qui extendi possunt indivisibiliter ad plura objecta partialia, et elicere actus distinctos inter se connexos, 702.
38. Habitus simplex per quemcumque actum generetur, faciliat potentiam in ordine ad omnia objecta sua, unde non est capax augmenti extensivi, 705.
39. Habitus simplex non potest respectu unius objecti esse intensus, remissus vero respectu alterius, ibid.
40. Habitus intellectus evidens et simplex non potest extendi ad diversas veritates; secus vero de habitu inevidente, 708.
41. In intellectu distinctus habitus est ad principia per se nota, et conclusiones; non vero in voluntate ad finem et media, ibid.
42. Habitus principiorum ab habitu metaphysicae et a potentia intellectiva distinguitur, propriisque actibus comparatur, XXV, 30.
43. Unus habitus componitur ex pluribus simplicibus non per compositionem per se, aut extensionem, sed per collectionem, aut subordinationem plurium, XXVI, 711.

HABITUS DIMINUTIO, ET CORRUPTIO.

44. Habitus acquisiti diminuuntur, et corrumpuntur, XXVI, 716.
45. Habitus non corrumpitur per absentiam causae